

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2022/23:29

Fredagen den 24 februari

§ 1 Konkurrenskraftsfrågor – inre marknaden och industri

Statssekreterare Sara Modig

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för
konkurrenskraft – inre marknaden och industri den 1 december
2022**

**Återrapport från informellt ministermöte den 6–7 februari 2023
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
konkurrenskraft – inre marknaden och industri den 2 mars 2023**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon, allihopa! Klockan är 09.00 fredagen den 24 februari 2023, och det är dags för EU-nämndens sammanträde. En dag som denna, på ettårsdagen av den fullskaliga invasionen, finns det all anledning för oss att inse värdet av europeisk solidaritet, vilket vi synnerligen kraftfullt arbetar med från EU-nämndens sida.

Med detta hälsar jag statssekreterare Sara Modig med medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde. Vi har egentligen bara en punkt, men den är desto viktigare: Konkurrensfrågor – inre marknaden och industri.

Först har vi återrapport från mötet i rådet den 1 december 2022. Finns det något muntligt att tillägga till det skriftliga från detta möte och mötet den 6–7 februari?

Anf. 2 Statssekreterare SARA MODIG:

Ordförande! Nej, ni har ju fått rapporterna. Om ni vill höra mer så kan jag dra det.

Anf. 3 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Sent i går kväll fick vi bilagan med återrapporten från det informella ministermötet den 6–7 februari. Jag har en kommentar och två frågor.

Jag noterade att regeringen, som ordförandeskapsland, på det informella ministermötet valde att under diskussionen om konkurrenskraft låta Svenskt Näringsliv som arbetsgivarpart och Norrskén och Volvo som arbetsgivare lägga fram sina perspektiv på konkurrenskraft. Det kan ni ju göra; jag ska inte säga någonting om det.

Jag har ingenting emot någon av dem. Det är duktiga personer och skickliga företag, men min kommentar som regeringen gärna får säga

något om gällande hur ni gjorde urvalet. Hur kommer det sig att ett land som Sverige, som också kämpar ganska hårt i EU för att EU ska förstå vår partsmodell, inte tog chansen att bjuda in kanske en företrädare från arbetstagarparten när man nu bjöd in Svenskt Näringsliv, utan att behöva gå in på och prata just partsmodell? Det finns ju mycket initierad kunskap både hos LO, TCO och Saco när det gäller konkurrenskraft och EU-engagemang.

Jag noterar också att det var många medlemsstater som lyfte inte minst frågan om kompetensförsörjning, något som hade kunnat täckas in om man hade fått med också ett arbetstagarperspektiv. En fråga till regeringen är därför: Hur tänkte man när man gjorde urvalet? Var det ett misstag eller var det en medveten prioritering?

Den andra frågan handlar om den utfästelse som Breton gjorde att man skulle återkomma på kommande KKR med mer diskussioner om en av delarna som lyftes på det här mötet. Jag kan inte hitta något i underlaget inför kommande KKR och inte heller i ståndpunkterna från den svenska regeringen om just den frågan, så frågan är vart det tog vägen. Är det ordförandeskapet som hanterar det? Vart tog utfästelsen från Breton vägen?

Anf. 4 Statssekreterare SARA MODIG:

Angående vilka som var där gjorde vi en bedömning utifrån de frågor som skulle diskuteras att de parter vi bjöd in var relevanta för den typen av diskussion. Men det kommer att komma fler tillfällen där det kan vara aktuellt att ha andra som deltar.

Angående att Breton skulle återkomma har inte alla delar i Green Deal presenterats ännu, så det väntar vi på.

Anf. 5 MATILDA ERNKRANS (S):

Så suveränitetsfonden kommer inte att komma upp på kommande KKR? Det Breton utfäste där, att han skulle återkomma på kommande KKR, kommer inte att komma upp? Det är svaret jag får från statssekreteraren.

Det här är ändå en återslag från det informella ministerrådsmötet, så statssekreteraren får faktiskt gärna utveckla lite hur tankarna gick när man valde ett så ensidigt perspektiv när det gäller konkurrenskraft. Inte minst OECD och IMF lyfter ju på flera olika sätt fram att man måste arbeta både med jämlikhet och jämställdhet för att bygga tillväxt och konkurrenskraft, och Sverige sliter som sagt i EU-sammanhang med att få förståelse för våra parter. Hur tänkte man då när man lät bara den ena parten ge sitt perspektiv på konkurrenskraft? Statssekreteraren får gärna utveckla det lite grann.

Anf. 6 Statssekreterare SARA MODIG:

Angående suveränitetsfonden tror vi väl att den kommer i sommar eller efter sommaren. Det är heller inte en fråga för konkurrenskraftsrådet.

Jag kommer tillbaka till att vi gjorde en bedömning att det var relevanta parter för de diskussioner vi skulle ha.

Anf. 7 MATILDA ERNKRANS (S):

Bra, tack för det korta svaret! Då får jag bara notera att enligt återrapporten utfäste Breton att han skulle återkomma till kommande KKR om suveränitetsfonden. Statssekreteraren säger här att detta inte ingår i KKR, men det framgår inte i återrapporten att han i så fall var fel ute i att hävda att det skulle komma upp på KKR.

Jag läser bara innantill vad som står i återrapporten från ministerrådet; sedan får ni hantera relationerna.

Anf. 8 Statssekreterare SARA MODIG:

Jag kan inte ta ansvar för vad Breton säger under sittande möte. Men jag får fortsätta att hävda att det inte är en fråga för konkurrenskraftsrådet.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Vi avslutar punkten för återrapporter.

Vi går in på Lagstiftningsöverläggningar – dagordningspunkt 3, Direktivet om avtal om finansiella tjänster som ingått på distans. Ansvarigt statsråd är Gunnar Strömmer. Detta är en beslutspunkt.

Anf. 10 Statssekreterare SARA MODIG:

Ordförande! Jag kommer nu att informera om förslaget om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter, där rådet förväntas godkänna allmän riktlinje.

Förslaget innehåller regler om bland annat ångerrätt och information till konsumenter som ingår avtal om finansiella tjänster på distans. Förslaget är tänkt att tillämpas som ett skyddsnät där det saknas sektorsspecifika regler på området. Förslaget utgör en regelförenkling och modernisering av befintligt direktiv från 2002.

Regeringens bedömning är att regleringen säkerställer ett högt och balanserat konsumentskydd med ändamålsenligt utformade regler. En nyhet är att tillämpningsområdet för den ångerrättsknapp som kommissionen har föreslagit har utökats till fler varor och tjänster.

Regeringen anser mot den bakgrunden att Sverige bör stödja ordförandeskapets linje och därmed ställa sig bakom den allmänna riktlinjen om direktiv om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter.

Anf. 11 LORENA DELGADO VARAS (V):

Det här med att fler varor och tjänster har inkluderats, innefattar det de delar där Konsumentverket var oroligt för att en full harmonisering, vid implementering, skulle påverka vissa delar av svensk lagstiftning på ett negativt sätt, till exempel telefonförsäljning angående premiepensionsområdet, ångerfrist vid bilförsäkring och så vidare?

Anf. 12 Statssekreterare SARA MODIG:

Vi bedömer inte att det innebär en försämring. Jag ska lämna över ordet till representanten för Justitiedepartementet.

Anf. 13 Departementsrådet ERIK HELLSTRÖM:

Vår bedömning är att direktivet som det ser ut nu lever upp till de krav på konsumentskydd som man kan ställa och att det inte kommer att påverka den svenska lagstiftningen negativt i de delar som Konsumentverket har pekat på i sina remissvar.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Dagordningspunkt 4, Förordningen om korttidsuthyrning av boende. Ansvarigt statsråd är Ebba Busch.

Anf. 15 Statssekreterare SARA MODIG:

Ordförande! Även detta förslag rör en allmän riktlinje.

Förslaget syftar till att harmonisera registreringsförfaranden för korttidsuthyrning av boende via onlineplattformar i de fall medlemsstaterna beslutar att införa sådana förfaranden. Förslaget innehåller också krav på datadelning av plattformar till behöriga myndigheter i de medlemsstater som har krav på registrering. Detta kommer att förbättra information och statistik om korttidsuthyrning som sker online.

Ordförandeskapet har tagit fram förslag till allmän riktlinje som fick stöd av samtliga medlemsstater vid Coreper i förra veckan. Förslaget ligger i linje med den ståndpunkt som regeringen överlade med näringsutskottet den 9 februari och som då fick stöd av utskottet. Regeringen avser därför att godkänna allmän riktlinje om förslaget vid konkurrenskraftsrådet.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går in på Icke lagstiftande verksamhet – dagordningspunkt 5, Långsiktig konkurrenskraft och produktivitet – den inre marknaden efter 30 år och framöver. Detta är riktlinjedebatt och en diskussionspunkt. Ansvarigt statsråd är Ebba Busch.

Anf. 17 Statssekreterare SARA MODIG:

Vi har en policydiskussion som handlar om långsiktig konkurrenskraft, produktivitet och den inre marknaden. Ämnet ger möjlighet till en bred diskussion om Europas konkurrenskraft, där medlemsstaterna kan ge sin syn på vägen mot ett mer konkurrenskraftigt EU.

Europeiska rådet har betonat att EU måste prioritera arbetet med att stärka EU:s långsiktiga konkurrenskraft, särskilt för att minska gapet mellan EU och dess globala konkurrenter vad gäller innovation och tillväxt. Bara genom konkurrenskraftiga företag kan vi öka ekonomins motståndskraft, stärka industrin och unionens geopolitiska tyngd, skapa tillväxt och påskynda den gröna och digitala omställningen.

Tillsammans har medlemsstaterna uppmanat EU-kommissionen att ta fram en strategi för EU:s långsiktiga konkurrenskraft och produktivitet. Det kräver konkurrenskraftiga förutsättningar, exempelvis ökad handel

och fler handelsavtal, mer fossilfri energiproduktion inom EU och flexibla och mer förutsägbara lagstiftning. Detta kan uppnås genom en granskning av både befintlig och ny lagstiftning i syfte att förenkla och gallra.

Vidare uppmärksammas den inre marknadens 30-årsjubileum under det svenska ordförandeskapet. Det ger möjlighet till en framåtblickande diskussion om hur den inre marknaden kan fördjupas ytterligare för att bidra till ett mer konkurrenskraftigt EU. EU-kommissionen planerar i mars 2023 att presentera ett meddelande som lägger fram förslag på hur den inre marknaden kan stärkas.

Det är viktigt att dessa initiativ sätter EU på en kurs mot ökad konkurrenskraft och en mer motståndskraftig ekonomi. Diskussionspunkten vid konkurrenskraftsrådet i mars blir en viktig debatt som kan följas upp vid Europeiska rådet i slutet av samma månad.

Anf. 18 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Jag vill först ställa en kontrollfråga. I och med att det är det talade ordet som gäller uppfattar jag det som att statssekreteraren har kompletterat regeringens ståndpunkt med fler handelsavtal utifrån diskussionen i näringsutskottet under gårdagen. Det var en sakfråga.

Jag vill återkomma till en sak. Det ska, som statssekreteraren sa, vara en bred diskussion om långsiktig konkurrenskraft. Det är en viktig debatt som ska hållas på konkurrenskraftsrådet och följas upp på Europeiska rådet.

EU-ministern var i EU-nämnden förra fredagen för en diskussion inför Europeiska rådet. Vid olika tillfällen, också när det gällde återrapporten från förra Europeiska rådet, har vi socialdemokrater lyft fram vikten av att inte tappa bort just kompetensförsörjningen när vi tar oss an att inte minst bygga långsiktig konkurrenskraft. Det har vi lyft fram tidigare till statsministern och på andra sätt här i EU-nämnden.

Utifrån återrapporten från det informella KKR kunde jag konstatera att flera medlemsländer lyfte fram just kompetensförsörjning som en viktig del i att bygga europeisk konkurrenskraft. Jag skulle gärna vilja höra statssekreterarens kommentar när det gäller det. Är det möjligt att regeringen tar med det i sin ståndpunkt inför den här diskussionen?

Den andra delen handlar om något som vi också lyfte upp med EU-ministern förra fredagen, och där var EU-ministern lite tydligare med att man ska basera konkurrenskraften på forskning och innovation. Det finns inte riktigt med på samma sätt i den här ståndpunkten.

Återigen – tänker regeringen i den här diskussionen driva och lyfta upp det faktum som till exempel OECD och IMF länge har pekat på, det vill säga att om man ska bygga hållbar tillväxt och konkurrenskraft måste man också bygga jämlika och jämställda samhällen?

Anf. 19 SERKAN KÖSE (S):

Ordförande! Jag kan bara instämma i allt Matilda Ernkrans sa.

Eftersom det är en diskussion inför framtiden vill jag understryka ett par saker som jag tror är viktiga i kontexten. Vi lever i ett alltmer kunskapsintensivt samhälle, pådrivet av den gröna omställningen, inte minst i Sverige. Vi har en snabb teknikutveckling, digitalisering och globalisering.

I centrum av detta finns människan. Och människans kunskap och erfarenhet är den enskilt viktigaste produktionsfaktorn för konkurrenskraftiga företag. När jag läste regeringens ståndpunkt reagerade jag därför också lite på att regeringen inte nämner ordet kompetensbrist.

Jag vill understryka att om vi inte tar kompetensbristen, som i dag finns i vårt land men också i Europa, på allvar kommer det att hämma tillväxten. Det kommer samtidigt att påverka företagens konkurrenskraft. De flesta forskare och experter är överens om att det är en viktig fråga för både Sverige och Europa. Den är också viktig för att vi ska skapa nya innovationer. Vi måste ta kompetensbristen på allvar och ha en plan för detta.

Jag vill alltså understryka det Matilda Ernkrans sa och ställa en fråga. Har regeringen för avsikt att driva på för hur Sverige men också Europa ska hantera kompetensbristen?

Anf. 20 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag vill tacka för dragningen.

Det här är en diskussionspunkt. Därför vill jag passa på och göra några medskick.

Ekonomisk tillväxt och konkurrens nämns mycket. Det kan vara viktigt. Men det är också av stor vikt att vi i det tänket hittar vägar för att motverka ett race to the bottom när det gäller andra viktiga värden, till exempel att företagare kan förlägga verksamheter till platser där miljölagstiftningen eller djurskyddslagstiftningen är sämre.

Det har precis slutits ett globalt naturavtal, som måste implementeras i alla olika led. När man då designar och förhandlar om till exempel handelsavtal är det viktigt att ta med djurskyddsaspekterna. Regeringen har sagt att man kommer att verka för att det ska bli så bra som möjligt, eftersom vi i Sverige har ett bra djurskydd och gärna vill att det ska finnas också på EU-nivå.

I EU görs nu en stor översyn av djurskyddsaspekten. Det är ett socialt ansvar. EU måste kunna vinna på öppenhet och transparens där det finns land-för-land-rapportering och due diligence, som diskuteras. Det handlar alltså om öppenhet och transparens och den gröna omställningen, om vi ska ha en chans att ligga i framkant i fråga om konkurrens och hållbar ekonomi.

Vi behöver, igen, lyfta fram naturdelen och inte bara klimaten delen av hållbarhet. Det är viktigt att vi lyckas implementera både Parisavtalet och Montrealavtalet samtidigt som vi designar en hållbar ekonomi.

Det var lite olika medskick.

Anf. 21 LORENA DELGADO VARAS (V):

Jag skulle vilja lyfta fram några punkter. Den ena gäller handelsavtalen. Man nämner att man ska skapa fler handelsavtal. Men hittills har vi inte sett att man jobbar på djupet med en förändrad typ av handelsavtal, som prioriterar vissa värden som i dag är underordnade men som vi verkligen behöver.

Häromdagen nämnde man till exempel behovet av litium för omställningen i såväl Sverige som Europa och världen. Litiumet finns i fyra länder: Peru, Bolivia, Chile och Argentina. I flera av de länderna har demokratiutrymmet i dag minskat. Man har stora problem. Man har haft

val där befolkningen har velat ha makten över sina naturresurser, men det stoppas av bland annat internationella avtal.

2022/23:29
24 februari

När vi står inför en sådan stor omställning som kommer att kräva stora naturresurser, som vi antingen inte har eller inte är villiga att exploatera i våra egna marker, måste vi förbättra handelsavtalen så att de gagnar oss här i Europa men också länderna som har naturresurserna. Det har vi inte sett hittills.

Den andra punkten gäller ökad produktion. Man nämner bara ökad produktion som en lösning. Men det krävs mycket mer i dessa tider. Vi kan inte bara fortsätta att öka produktionen för att kunna ha ett samhälle som fungerar.

Den tredje punkten gäller kompetensförsörjning, både utbildning och arbetskraftsinvandring. Jag vet inte hur det är för er, men jag får hur många mejl som helst från folk som är oroliga över att de inte får stanna i Sverige. De kan ha kommit hit för att plugga och ser sin framtid i Sverige. Men nu har vi ett migrationsverk som är rättsosäkert, och vi har en lagstiftning som inte fungerar.

Även våra företag lyfter upp den frågan. Häromdagen besökte vi Teknikföretagen. En av de viktigaste punkterna de ville diskutera var inte skatten och så vidare, som man brukar lyfta upp, utan det var kompetensförsörjningen och i det arbetskraftsinvandringen. I Sverige har vi nämligen inte tillräckligt med personer med de kompetenser som krävs på svensk arbetsmarknad.

De frågorna skulle jag vilja se ståndpunkter för.

Anf. 22 Statssekreterare SARA MODIG:

Jag börjar med Matildas och Serkans inspel och tackar så mycket för dem.

Ja, vi har förtydligat ståndpunkterna för handel utifrån diskussionen i går.

Vad gäller kompetensförsörjning, innovation och tillväxt instämmer vi i den bilden. Det var flera av er som tog upp kompetensförsörjning. Det är viktiga frågor. Vi kan lägga till det i ståndpunkten.

Jag vill också tacka både Rebecka och Lorena för inspelen. Handelsavtal är inte vårt huvudansvar. Men vi håller med om att det är viktigt att kunna ställa villkor i handelsavtal. I övrigt får jag tacka för de medskick jag har fått när det gäller frågor som inte ligger direkt inom vårt ansvarsområde.

Anf. 23 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Det är jättebra. Jag konstaterar att den svenska ståndpunkten är kompletterad med fler handelsavtal men också med vikten av kompetensförsörjning för konkurrenskraften och inte minst den gröna omställningen. Det tackar vi för. Jag tycker att det är klokt av regeringen.

Jag vill ändå flagga för att vi socialdemokrater, utifrån diskussionen förra veckan med EU-ministern och det som kommer framöver, nog vill avisera en avvikande ståndpunkt. Vi skulle vilja komplettera den svenska ståndpunkten när det gäller konkurrenskraft. Vi vill att det hänvisas till att man också behöver klara av att lyfta upp jämlikhet och jämställdhet som viktiga ingredienser för långsiktig konkurrenskraft, tillväxt och utveckling.

Anf. 24 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag vill uppmana Sverigedemokraterna att ta ordet när det finns möjlighet att göra det och när ordföranden säger att ordet är fritt. Då kan ni passa på att prata i stället för när andra ledamöter har ordet. Det vore fint om vi kan uppföra oss snyggt mot varandra här i nämnden.

Anf. 25 LORENA DELGADO VARAS (V):

Vi avser också att anmäla avvikande ståndpunkt för att specificera, även om vissa frågor inte innefattas av området. Men jag tänker att samhället inte består av stuprör; breda frågor innefattar konkurrens.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Bara för att förtydliga: Är det en likartad avvikande ståndpunkt som Socialdemokraternas, eller är det en egen?

Anf. 27 LORENA DELGADO VARAS (V):

Det är en egen.

Anf. 28 Statssekreterare SARA MODIG:

Jag har inget mer att tillägga på den här punkten. Jag tackar för medskick och noterar vad som meddelats.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Vi har en avvikande ståndpunkt från Socialdemokraterna vad gäller kompletterande i konkurrenskraftsdelen och jämställdhet. Och vi har en egen avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet.

I övrigt kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 6, Övriga frågor. Det gäller ett enhetligt patent och en enhetlig patentdomstol. Det är en lägesrapport och statsrådet Gunnar Strömmers ansvarsområde. Det gäller också uppföljning av toppmötet EU – Ukraina, som statsrådet Johan Forssell är ansvarig för.

Finns det något att tillägga där, statssekreterare Modig?

Anf. 30 Statssekreterare SARA MODIG:

Ordförande! Jag hade inte tänkt nämna något mer om de övriga punkterna om inte ni önskar det.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Därmed tackar vi statssekreterare Sara Modig med medarbetare för deltagandet i EU-nämnden och önskar trevlig helg när den inträder.

Innehållsförteckning

2022/23:29

24 februari

§ 1 Konkurrenskraftsfrågor – inre marknaden och industri1

Anf. 1	ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2	Statssekreterare SARA MODIG	1
Anf. 3	MATILDA ERNKRANS (S).....	1
Anf. 4	Statssekreterare SARA MODIG	2
Anf. 5	MATILDA ERNKRANS (S).....	2
Anf. 6	Statssekreterare SARA MODIG	2
Anf. 7	MATILDA ERNKRANS (S).....	2
Anf. 8	Statssekreterare SARA MODIG	3
Anf. 9	ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 10	Statssekreterare SARA MODIG	3
Anf. 11	LORENA DELGADO VARAS (V)	3
Anf. 12	Statssekreterare SARA MODIG	3
Anf. 13	Departementsrådet ERIK HELLSTRÖM	3
Anf. 14	ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 15	Statssekreterare SARA MODIG	4
Anf. 16	ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 17	Statssekreterare SARA MODIG	4
Anf. 18	MATILDA ERNKRANS (S).....	5
Anf. 19	SERKAN KÖSE (S).....	5
Anf. 20	REBECKA LE MOINE (MP).....	6
Anf. 21	LORENA DELGADO VARAS (V)	6
Anf. 22	Statssekreterare SARA MODIG	7
Anf. 23	MATILDA ERNKRANS (S).....	7
Anf. 24	REBECKA LE MOINE (MP).....	7
Anf. 25	LORENA DELGADO VARAS (V)	8
Anf. 26	ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 27	LORENA DELGADO VARAS (V)	8
Anf. 28	Statssekreterare SARA MODIG	8
Anf. 29	ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 30	Statssekreterare SARA MODIG	8
Anf. 31	ORDFÖRANDEN.....	8